

MATERIÁLY

**IX MEZINÁRODNÍ VĚDECKO - PRAKTICKÁ
KONFERENCE**

«NASTOLENÍ MODERNÍ VĚDY- 2013»

27 září – 05 října 2013 roku

**Díl 8
Pedagogika
Psychologie a sociologie
Hudba a život**

Praha
Publishing House «Education and Science» s.r.o
2013

Vydáno Publishing House «Education and Science»,
Frýdlanská 15/1314, Praha 8
Spolu s DSP SHID, Berdianskaja 61 Б, Dnepropetrovsk

**Materiály IX mezinárodní vědecko - praktická konference
«Nastolení moderní vědy – 2013».** - Díl 8.
Pedagogika.Psychologie a sociologie.Hudba a život.: Praha.
Publishing House «Education and Science» s.r.o - 96 stran

Šéfredaktor: Prof. JUDr. Zdeněk Černák

Náměstek hlavního redaktor: Mgr. Alena Pelicánová

Zodpovědný za vydání: Mgr. Jana Štefko

Manažer: Mgr. Helena Žáková

Technický pracovník: Bc. Kateřina Zahradníčková

IX sběrné nádobě obsahují materiály mezinárodní vědecko - praktická konference «Nastolení moderní vědy» (27 září – 05 října 2013 roku) po sekcích Pedagogika.Psychologie a sociologie.Hudba a život.

Pro studentů, aspirantů a vědeckých pracovníků

Cena 270 Kč

ISBN 978-966-8736-05-6

© Kolektiv autorů, 2013

© Publishing house «Education and Science» s.r.o.

PEDAGOGIKA

MODERNÍ VYUČOVACÍ METODY

Толеуханова Р.Ж.

Карагандинский государственный университет
им. Е.А. Букетова, Республика Казахстан

МОДУЛЬНЫЙ ПОДХОД В ОРГАНИЗАЦИИ ОБУЧЕНИЯ СТУДЕНТОВ МАТЕМАТИЧЕСКИХ СПЕЦИАЛЬНОСТЕЙ

Современное общество характеризуется быстрыми и глубокими переменами, связанными со стремительным развитием и распространением информационных технологий. В настоящее время важно активно использовать информационные и коммуникационные технологии для совершенствования процесса обучения, формирования у студентов умения использовать компьютер для решения различных учебных задач.

Ключевым понятием модульной технологии обучения является понятие модуля. Понятие модуля рассматривается на трех уровнях:

I-й уровень – анализ профессиональной деятельности – как часть деятельности имеющей строго определенные начало и конец;

II-й уровень – формирование программы обучения – как образовательный модуль, объем учебного материала которого необходим и достаточен для обучения и выполнения соответствующего элемента деятельности;

III-й уровень – формирование знаний, умений и навыков – как обучающий модуль, представляющий собой пакет учебных элементов, представленных на бумажных или электронных носителях, использующихся непосредственно в учебной деятельности.

В настоящее время *модульный подход к организации обучения* широко анализируется в педагогической литературе. Все исследования можно объединить в четыре группы:

- 1) теоретические основы модульного подхода к организации обучения;
- 2) реализация модульной технологии в начальном, среднем и высшем профессиональном образовании;
- 3) реализация модульной технологии в системе профессиональной переподготовки и повышения квалификации специалистов;
- 4) реализация модульной технологии в процессе преподавания различных дисциплин.

Література

1. Кіяшко О. О. Інноваційні педагогічні технології підготовки молодших спеціалістів у вищих навчальних закладах I-II рівнів акредитації: дис. канд. пед. наук: 13.00.04 / Кіяшко Олександр Олександрович. – Луганськ, 2001. – 262 с.

2. Дубасенюк О.А. Інноваційні навчальні технології – основа модернізації університетської освіти // Освітні інноваційні технології у процесі викладання навчальних дисциплін: Зб. наук.-метод. праць / За ред. О.А. Дубасенюк. – Житомир: Вид-во ЖДУ, 2004. – С. 3-14.

SOCIÁLNÍ PEDAGOGIKA

К.п.н., доцент Краснова Н. П.

Луганський національний університет імені Тараса Шевченка, Україна

ТЕХНОЛОГІЇ ОРГАНІЗАЦІЇ ДОЗВІЛЛЯ У СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНІЙ РОБОТІ

Один з напрямів діяльності соціального педагога полягає в організації дозвіллевої діяльності вихованців. Існує декілька інтерпретацій поняття «дозвілля»: час, яким людина розпоряджається за власним розсудом, не пов'язаний з неперушними обов'язками, зобов'язаннями; вільний від роботи, навчання час, який може бути використаний для задоволення особистих потреб і прагнень; частина життєвого середовища людини, призначеного для відпочинку, подолання втоми, стомлення, відновлення фізичного і психічного здоров'я.

У змістовному плані *структура дозвілля* включає: спілкування; спортивно-оздоровчу діяльність; ігри; відпочинок на природі; прогулянки; інтелектуально-пізнавальну діяльність активного характеру (читання, заняття в гуртках, відвідини факультативів тощо) і пасивного (проглядання телевізійних програм, слухання музики); аматорську діяльність прикладного характеру (шиття, фотоспрана і тому подібне); суспільно активну діяльність.

Специфічні *особливості дозвіллевої діяльності*: дійсний її мотив – потреба особи в самому процесі цієї діяльності; цілі і зміст дозвіллевої діяльності обираються людиною залежно від її етичного розвитку і культурного рівня; дозвіллева діяльність може носити соціально корисний характер, соціально нейтральний характер, бути замкнутою в системі вузькогрупових цінностей і мати характер соціально негативний, асоціальний.

Принципи педагогіки дозвілля: *принцип інтересу* (дозвіллева активність або пасивність людини повною мірою визначається тільки наявністю або відсутністю інтересу до неї); *принцип спільної діяльності* (спільна діяльність формує ціннісно-орієнтаційну єдність групи, народжує традиції, організаційну структуру, емоційну ідентифікацію веде до підвищення рівня дозвіллевої діяльності, реалізуючи закладений в ній виховний потенціал).

Поняття: вільний час, відпочинок, дозвілля – тісно взаємозв'язані.

Вільний час – та частина життя дитини, що залишається від навчання, виконання домашніх учбових завдань, роботи, побутових відправлень (сон, живлення, самообслуговування, дорога тощо), від суспільних або домашніх доручень і обов'язків. У структурі вільного часу школяра можна виділити наступні компоненти: додаткове навчання за особистою ініціативою, самоосвіта, суспільна діяльність; споживання цінностей культури; науково-технічна творчість;

праця за бажанням і оплачувана робота, прикладна праця; художня самодіяльна творчість; спорт, туризм і фізична культура; спілкування з природою і екологічні заняття; спілкування по інтересах; аматорські заняття, ігри, відпочинок як «нічого не роблення» і, також, антикультурне і кримінальне проведення часу.

Не дивлячись на всі нарікання з приводу учбових перевантажень і браку часу, у сучасних дітей багато часу, вільного від учення, виконання домашніх завдань, суспільних і побутових обов'язків. В середньому 180 днів канікул, неділь і свят і ще приблизно 100 днів за рахунок часу, що залишається в особистому розпорядженні школярів після навчальних занять. 280 днів, наданих в повне особисте користування.

Відпочинок – стан спокою. Усунення від всіх турбот, рід діяльності, яка знімає стомлення, напругу і сприяє відновленню «форми», працездатності. Це перерва в заняттях, перемикання на іншу діяльність, зміна подій. Відпочинок може бути у формі сну, купання, ухвалення оздоровчих процедур і тому подібне.

Дозвілля – розвага та потяг. Це сильна схильність до чого-небудь. Дозвілля є потяг до різного.

До цих пір в школі можна зустріти уявлення про дозвілля, як про щось «несерйозне», «другорядне», «неважливе» – в протилежність ученню, суспільній роботі, праці. Таке відношення до дозвілля йде, швидше за все, від нездатності його зрозуміти, прийняти і організувати.

Дозвілля дитини – міст у великий світ, він забезпечує додаткову освіту, розвиток, самовиховання. Він пронизаний, переповнений способами життя. Суть дозвілля – підтримати дитину як людину і діяча. Дозвіллева діяльність відрізняється абсолютною добровільністю. Змусити дітей займатися дозвіллям неможливо. Можливо прихотити до нього. Дозвілля спирається на *принцип задоволення*, на плотську основу приємних відчуттів, переживань, думок, воно задовольняє особисті інтереси і домагання дітей. Закон дозвіллевої діяльності – *сублимація*, тобто процес перетворення і перемикання енергії ефективних (душевних, пристрасних, емоційних) потягів, хвилювань на меті соціальної діяльності і культурної творчості. Необхідно спокійно і терпляче відноситися до «первинних» пристрасней дітей і поступово переводити їх в русло соціально значущих. Дітям властиво все випробувати: збирання, колекціонування, спорт, мир музики, читання книг, туризм, технічна творчість.

Дозвілля для дітей – завжди *самореалізація* і *самореабілітація*. Це його дуже важливі функції. Грамотно організоване дозвілля дітей – школа профілактики бездуховності, емоційної бідності, інтелектуальної вузькості, практичної обмеженості, а не тільки профілактики правопорушень. Дозвілля – школа підтримки, підбадьорення будь-якої дитини, а тим більше слабкого, «важкого».

Основні соціально-педагогічні *потенціали дитячого дозвілля*: у дозвіллевій діяльності діти самі пред'являють до себе всі виховні вимоги дорослих, що і робить дозвілля сферою самовиховання; дозвілля є той особистий простір, де найповніше і яскраво розкриваються природні потреби в свободі, незалежності; дозвілля

надає «межі самостійності і труднощі», вони їх долають, значить – ростуть; дозвілля задовольняє багато соціально-психологічних потреб в реалізації інтересів, самоперевірки сил, самоствердженні серед однолітків, визнанні власної особи; дозвілля є «зона» задоволення домагань спілкування, субординації відносин з тими, хто старший або молодший, причому ці відносини розумно поблажливі.

Зміст дозвілля дітей можна умовно підрозділити на ряд принципових груп. Перша пов'язана з функцією відновлення різних сил дитини (прогулянки на повітрі, спорт, вечори відпочинку, гри, забави, розваги та ін.). Друга – з підвищенням ерудиції, споживанням духовних цінностей (читання, проглядання фільмів і телепередач, відвідини виставок, музеїв, подорожі, поїздки тощо). Третя – з розвитком духовних сил і здібностей, з активною творчою діяльністю (трудова, технічна, спортивно-ігрова, художньо-театральна, науково-дослідницька, прикладна). Четверта реалізує потребу в спілкуванні (клубна, гурткова робота, творчі об'єднання, вечори зустрічей, дискотеки, свята, диспути, танці, вечірки та ін.). П'ята група пов'язана з цілеспрямованою творчою навчальною діяльністю дітей (візні табори, огляди, конкурси, канікулярні об'єднання, туристичні походи, школи активу тощо).

У сфері дитячого дозвілля постійно змінюються ієрархія і цільова спрямованість інтересів. Від цього залежить вибір дозвіллевої діяльності дитини.

Дозвілля дітей може бути пасивним (глядацький, слухацький) і активним (діяльним), організованим (педагогічно доцільно використовуваний вільний час) і стихійним (спонтанно протікаючий процес використання вільного часу); контрольованим і неконтрольованим; колективним і індивідуальним, наслідувальним і творчим; випереджувальним (перспективна дослідницька діяльність) і нормативним (моделі дозвілля, що традиційно склалися).

Дозвілля запалює дітей осяянням, нетерплячим передбаченням своїх особистих відкриттів, припущень. Розумне дозвілля формує творчий і вільний стиль життя, бо він практично завжди спирається на власну активність дитини, на самостійність.

Однією з поширених форм організації дозвілля дітей є *клубна діяльність*.

Цілями організації клубної виховної роботи з дітьми і підлітками в мікрорайоні залежно від умов установи можуть бути: створення умов, в яких діти і підлітки можуть максимально проявити свої потенційні можливості; адаптація або реадaptaція підлітків в суспільстві; соціально-педагогічний захист підлітків; компенсація дефіциту спілкування в школі, сім'ї, в середовищі однолітків; розвиток навичок самоконтролю, саморегуляції; додаткова освіта, що відповідає інтересам і схильностям підлітка.

Пріоритетними напрямками клубної діяльності за місцем проживання є: допомога сім'ї у вирішенні проблем, пов'язаних з навчанням, вихованням дитини; вивчення, діагностування, вирішення конфліктів, важких життєвих ситуацій, що зачіпають інтереси дитини; допомога підліткови в усуненні причин, що негативно впливають на його поведінку; індивідуальне і групове консультування

дітей, батьків; виявлення запитів, потреб дітей у сфері дозвільної діяльності; залучення дітей, батьків, громадськості до організації і проведення соціально корисних заходів, акцій; організація реабілітаційних таборів для дезадаптованих дітей; проведення літніх профільних змін (трудова, творча, спортивна тощо) на базі клубів і інших установ додаткової освіти.

Принципи організації клубної діяльності: добровільність об'єднання людей із загальними інтересами; самодіяльність і самоврядування; облік вікових і соціокультурних особливостей вихованців; творча спрямованість клубної діяльності. Виділяються наступні умови ефективності клубної роботи:

а) *організаційно-педагогічні* (наявність матеріально-технічної бази, професійних педагогічних кадрів – фахівців з клубної діяльності, створення системи взаємозв'язку клубних об'єднань з іншими колективами і соціальним середовищем); б) *психолого-педагогічні* (вивчення і виявлення інтересів вихованців у сфері дозвілля, їх потреб, здібностей; облік статевовікових особливостей і особливих ресурсів вихованців при виборі напрямів і видів клубної діяльності, при співвідношенні репродуктивних, продуктивних і творчих видів діяльності; створення умов для самореалізації вихованців і педагогів); в) *соціально-педагогічні* (адекватність змісту клубної діяльності інтересам вихованців, соціальним умовам; забезпечення соціально-цінної спрямованості клубної роботи; оптимальне поєднання індивідуальних, групових і колективних форм роботи, оптимальне співвідношення самодіяльності вихованців і педагогічного керівництва; створення, збереження і оновлення традицій клубного колективу).

Привабливість клубного життя для дітей і підлітків багато в чому визначається наступним: можливістю задовольнити потребу в спілкуванні; можливістю встановити позитивні взаємини як з однолітками, так і з дорослими; розвиненим самоврядуванням, відносною автономією від дорослих; ігровою формою засвоєння соціальних ролей; різноманітною по характеру діяльністю, яка сприяє до певної міри самопізнанню, професійному самовизначенню.

Багато дітей привертає те, що клубний колектив нерідко буває різновіковим. У нього можуть входити не тільки школярі, але і педагоги, батьки, студенти. Всі вони поставлені в умови спільної творчої роботи, ділову і емоційну взаємодію на рівних. Співдружність і співпраця різних поколінь в клубі припускає спадкоємність і розвиток накопиченого соціального досвіду, традицій, норм і цінностей. Нерідко «старички» без втручання керівників клубу направляють, регулюють, коректують поведінку і взаємини своїх молодших одноклубників.

У клубі в атмосфері турботи, гри і радості, позитивної молодіжної субкультури дитині легко знайти віру в себе, підтримку в ухваленні норм і правил соціального миру дорослих. Основний зміст клубної роботи – це самодіяльна і цілісна реалізація базових потреб дітей, підлітків і молодих людей в соціокультурній адаптації, пошук нових форм колективності, підтримки і взаємодопомоги дітей і дорослих.

Отже, вплив клубних об'єднань на соціалізацію дітей багатообразно. Головне ж в тому, що клуб – це реальна можливість прояву і розвитку індивідуальних здібностей кожного, додатковий шанс реалізувати себе.

Література:

1. Завацька Л. М. Технології професійної діяльності соціального педагога. Навч. посіб. для ВНЗ / Л. М. Завацька. – К.: Видавничий Дім «Слово», 2008. – 240 с.
2. Селевко Т. К., Селевко Л. Г. Соціально-воспитательные технологии / Т. К. Селевко, Л. Г. Селевко // Народное образование. – 2002. – №4. – С. 140 – 142.
3. Технологии социальной работы: Учебник / Под общ. ред. проф. Е. И. Холодовой. – М.: ИНФРА-М, 2001. – 400 с.
4. Шегтенко П. А., Воронина Г. А. Методика и технология работы социального педагога: учеб. пособие для студ. высш. пед. учеб. заведений / Под ред. В. А. Сластенина. – М.: Академия, 2001. – 208 с.

Таракановский Р. А.

*аспирант кафедры педагогики ФГБОУ ВПО «Бурятский госуниверситет»
г. Улан-Удэ, Россия*

СОЦИАЛЬНЫЙ АСПЕКТ ТЕХНОЛОГИЧЕСКОЙ ПОДГОТОВКИ СТАРШЕКЛАССНИКОВ СОВРЕМЕННОЙ ШКОЛЫ

Современные социально-экономические условия развития нашего общества требуют от выпускников школы умения предвидеть проблемы и находить пути их решения, искать информацию, продумывать и выбирать варианты действий. Современный молодой человек должен быть способным проявлять творческую инициативу и предприимчивость, уметь развивать и реализовывать свои индивидуальные данные, адекватно воспринимать действительность, уметь быстро ориентироваться в окружающем мире.

Традиционная система образования была направлена на формирование личности, обладающей определенными знаниями, умениями и навыками, необходимыми для трудовой деятельности в условиях плановой экономики, что имело успех в определенный исторический период развития общества. Данное обстоятельство определяет несоответствие утвердившихся подходов к образованию его целям на современном этапе развития общества. В устранении этого противоречия особое место отводится образовательной области «Технология», главной целью которой является «подготовка учащихся к самостоятельной трудовой жизни в условиях рыночной экономики» [1, с. 5].

Во-вторых, в современном мире техники и технологий существует острая потребность в специалистах, способных ориентироваться в быстро меняющихся ус-